Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

610

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat verdachten veel vaker zonder straf de rechtszaal uit lopen* (ingezonden 27 oktober 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 18 november 2015).

Vraag 1
Kent u het bericht: «Veel vaker vrijspraak verdachte»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Klopt het dat inmiddels in 10,3% van de strafzaken vrijspraak volgt terwijl het eerder om «slechts» 4% ging?

Antwoord 2
Het percentage vrijspraken is in een reeks van jaren tot 2005 stabiel gebleven rond de 4 tot 4,5%. Vanaf 2005 tot 2010 is een gestage toename zichtbaar van het aantal en het aandeel vrijspraken: van 5,3 naar 8,5%. Uit de voorlopige cijfers van het CBS met betrekking tot Criminaliteit en Rechtshandhaving blijkt dat dit percentage in 2014 is opgelopen tot 10,3%.

Vraag 3
Wordt deze stijging veroorzaakt door politie en/of het Openbaar Ministerie (OM) die de zaak niet rond hebben kunnen krijgen (incomplete dossiers, fouten etc.)? Zo ja, is dit het gevolg van reorganisaties en bezuinigingen bij deze instanties? Zo nee, bent u bereid te onderzoeken wat dan wel de oorzaak is van deze zorgelijke stijging?

Antwoord 3
In de afgelopen jaren zijn diverse onderzoeken verricht naar de toename van het aantal vrijspraken in strafzaken. Begrijpelijkerwijze liggen aan deze toename verschillende oorzaken ten grondslag. Een aantal factoren heeft naar

---

[1] AD, «Veel vaker vrijspraak verdachte» en «Schrik zit er in bij rechters na dwalingen», 26 oktober 2015.

ah-tk-20152016-610
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

de mening van het OM een aanzienlijke rol gespeeld bij de toename van het aantal vrijspraken in de afgelopen tien jaar.
In de eerste plaats hebben de bevindingen van de commissie Posthumus naar aanleiding van de Schiedammer Parkmoord er onder andere toe geleid dat de bewijsvoering door de rechters kritischer wordt beoordeeld. Daarnaast kan de toename van het aantal vrijspraken worden verklaard door een afname van het aantal gevoegde zaken (verschillende zaken van dezelfde verdachte die in één keer op zitting worden behandeld). De zaken worden dan afzonderlijk voor de rechter aangebracht. Indien in een afzonderlijke zaak wordt vrijgesproken, telt deze mee in de statistieken. Bij het voegen van zaken wordt een vrijspraak alleen meegeteld indien voor alle gevoegde zaken is vrijgesproken.
Daarvan is in de meeste gevallen geen sprake, derhalve worden vrijspraken anders geregistreerd dan voorheen.
In OM-strafbeschikkingszaken (die sinds de invoering van de Wet OM-afdoening in 2007 vaker voorkomen) waarin verzet wordt ingesteld, is het aantal vrijspraken aanzienlijk. Uit onderzoek van de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad («Beschikt en gewogen») is gebleken dat de schuldvaststelling door het OM in strafbeschikkingen nog onvoldoende wordt vastgelegd en onderbouwd. Door het OM zijn maatregelen getroffen die de kwaliteit van de schuldvaststelling aanzienlijk moeten verbeteren[2].
Overigens merk ik op dat het OM in een aantal gevallen zaken bij de rechter aanbrengt met het oog op waarheidsvinding, ook indien vooraf al het inzicht bestaat dat de kans op een vrijspraak aanzienlijk is. Dat laat onverlet dat het OM de ontwikkeling van de vrijspraken blijft volgen en bewust stuurt om zoveel mogelijk zaken met de juiste opsporings- en strafvorderlijke kwaliteit voor de rechter te brengen.

Vraag 4
Deelt u de mening dat de kwaliteit van de opsporing en vervolging niet mag lijden onder de bezuinigingen? Zo ja, bent u bereid de extra bezuinigingen op het OM terug te draaien en bent u bereid ook de Nationale Politie niet te belasten met (nog meer) bezuinigingen? Zo nee, waarom niet

Antwoord 4
Ja. Bij mijn brief aan uw Kamer van 15 september 2015[3], heb ik in reactie op het rapport «actualisatie validatie-onderzoek haalbaarheid budgettair kader Openbaar Ministerie» aangegeven dat ik niet van mening ben dat reeds nu al de conclusie gerechtvaardigd is dat het budgettair kader van 2016 ontoereikend is. Conform de toezegging tijdens de algemene financiële beschouwingen zal ik voorafgaande aan de behandeling van de begroting van VenJ in de Tweede Kamer, samen met de Minister van Financiën, uw Kamer een brief toesturen inzake de begroting van VenJ.

Vraag 5
Bent u bereid deze vragen te beantwoorden voor de begrotingsbehandeling van het Ministerie van Veiligheid en Justitie?

Antwoord 5
Ja.

---

[2] Kamerstuk 29 279, nr. 225
[3] Kamerstuk 29 279, nr. 275